

18 Σεπτεμβρίου, 1996

[ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΜΑΡΟΥΣΙΑ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ ΩΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΡΙΑ ΤΗΣ
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΠΟΒΙΩΣΑΝΤΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΛΙΑΤΣΟΥ,

Αιτήτρια,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΕΦΟΡΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ),

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 958/95)

Φορολογία — Φορολογία εισοδήματος — Ενστάσεις — Εκπρόθεσμη ένσταση — Η ρύθμιση της Κ.Δ.Π. 340/89 — Η αρμοδιότητα για την κρίση ως προς την ύπαρξη των σχετικών προϋποθέσεων αποδεκτού εκπρόθεσμης ένστασης ανήκει στον Έφορο — Περιστάσεις στην κριθείσα περίπτωση μη εφαρμογής της ρύθμισης.

5

Η αιτήτρια (ως διαχειρίστρια περιουσίας) προσέβαλε φορολογίες που επιβλήθηκαν προ πολλών ετών για το λόγο ότι κακώς δεν έγιναν δεκτές οι ενστάσεις επ' αυτών αφού η καθυστέρηση (πολυετής) στην υποβολή τους οφειλόταν σε αμέλεια και άγνοια.

10

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε ότι:

Η αρμοδιότητα για την κρίση ως προς την συνύπαρξη των προϋποθέσεων που θέτει η Κ.Δ.Π. 340/89 ανήκει στον Έφορο. Το Δικαστήριο, όπως είναι πάγια νομολογημένο, δεν επεμβαίνει προς υποκατάσταση της ουσιαστικής κρίσης της διοίκησης που στηρίζεται στα ορθά γεγονότα. Ούτε προς ανατροπή του τρόπου με τον οποίο ασκείται η διακριτική της εξουσία. Διενεργεί έλεγχο ακραίων ορίων και δεν κηρύσσει άκυρη απόφαση που προβάλλει ως ευλόγως επιτρεπτή.

15

20

Η αιτήτρια, το 1995, στόχευσε στη δημιουργία των προϋποθέσεων

για την αναθεώρηση φορολογίας για φορολογικά έτη το πιο πρόσφατο από τα οποία απείχε ήδη περίπου δέκα χρόνια επικαλούμενη αμέλεια του φορολογουμένου ή λανθασμένη αντίληψή του αναφορικά με τις φορολογικές του υποχρεώσεις. Σ' αυτό το πλαίσιο και έχοντας υπόψη πως δεν υπάρχει ισχυρισμός για τυχόν ανακρίβεια ή έλλειψη σε σχέση με τα γεγονότα όπως αυτά διαπιστώθηκαν, η απόφαση για απόρριψη του αιτήματος για τους λόγους που δόθηκαν, ήταν εύλογα επιτρεπτή. Η προσφυγή ως προς το μέρος της που αφορά στη φορολογία για τα φορολογικά έτη 1981 - 1984, πρέπει να απορριφθεί για τον πιο πάνω λόγο.

Το δικαστήριο δεν αναφέρεται στο φορολογικό έτος 1989 γιατί είναι ορθή η θέση των καθ' ων η αίτηση πως η ένσταση ως προς αυτή θα έπρεπε να απορριφθεί για άλλο λόγο. Η φορολογία για το 1989 επιβλήθηκε δυνάμει του Άρθρου 25 του Περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμου (Ν. 4/78) και ήταν προσωρινή. Την επιβολή της ακολουθεί η διαδικασία που προβλέπει ο Νόμος και δεν τίθεται ζήτημα υποβολής ένστασης ως προς αυτή. Σημειώνεται και στην απόφαση που λήφθηκε πως "η δήλωση που υπέβαλε το 1989 μπορεί να γίνει δεκτή εφόσον δεν επιβλήθηκε μέχρι σήμερα φορολογία" και το γεγονός ότι στην επιστολή της 28 Αυγούστου 1995 ανακριβώς φέρεται και η ένσταση για το 1989 να απορρίπτεται ως μη υποβληθείσα "στον χρόνο που καθορίζει ο Νόμος", δεν μπορεί να διαφοροποιήσει την πραγματικότητα.

25

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

Προσφυγή.

30

Προσφυγή εναντίον της απόφασης του Εφόρου Φόρου Εισοδήματος για την επιβολή φόρου στον αποβιώσαντα για τα φορολογικά έτη 1981-1984 και την επιβολή προσωρινής φορολογίας για το έτος 1989.

35

Δ. Παπαχρυσόστομου, για την Αιτήτρια.

Ν. Νικολαΐδου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

40

Cur. adv. vult.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ.: Η προσφυγή ασκήθηκε από την αιτήτρια ως διαχειρίστριας της περιουσίας του Γεώργιου Λιάτσου.

Αφορά στο φόρο που του επιβλήθηκε για τα φορολογικά έτη 1981 - 1984 και στην προσωρινή φορολογία για το φορολογικό έτος 1989.

Στις 26 Νοεμβρίου 1995, χρόνια δηλαδή μετά την επιβολή της τελευταίας φορολογίας, η αιτήτρια υπέβαλε ενστάσεις. Εξήγησε την εκπρόθεσμη υποβολή τους με αναφορά σε αμέλεια του φορολογούμενου και στο γεγονός ότι θεωρούσε τον εαυτό του, λόγω των χαμηλών εισοδημάτων που είχε, ότι ήταν “εκτός των προνοιών του φόρου εισοδήματος”. Πρόσθεσε πως η σύζυγος του αποβίωσαντος δεν έχει εισοδήματα, πως συντηρείται από τα παιδιά της και πως τυχόν επιμονή για πληρωμή του φόρου που επιβλήθηκε (£2478 για τα έτη 1981-1984 και £453 για το 1989) θα της δημιουργήσει οικονομικές δυσκολίες.

Ο Έφορος Φόρου Εισοδήματος, με επιστολή ημερομηνίας 28 Αυγούστου 1995, πληροφόρησε την αιτήτρια ότι “επειδή αυτή (η ένστασή της) δεν υποβλήθηκε στο χρόνο που καθορίζει ο Νόμος αδυνατώ να αναθεωρήσω τη φορολογία που σας επιβλήθηκε”. Η προσφυγή στρέφεται κατά του κύρους της απόφασης “που περιέχεται” στην πιο πάνω επιστολή και της άρνησης του Εφόρου “να δεχθεί τις υποβληθείσες ενστάσεις φορολογίας”.

Κατά το άρθρο 20(1) του περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμου του 1978 (Ν. 4/78) όπως τροποποιήθηκε, οι ενστάσεις υποβάλλονται οχι βραδύτερον του τέλους του μηνός “ο οποίος έπεται του μηνός εν τω οποίω η εν τω άρθρω 19 αναφερομένη ειδοποίησις εδόθη εις το πρόσωπο τούτο”. Σύμφωνα με την ΚΔΠ 340/89 “εκπρόθεσμες ενστάσεις μπορεί να γίνονται δεκτές στις περιπτώσεις που η μή αποδοχή τους θα προκαλέσει παράλογη και κατάφορη αδικία στο φορολογούμενο και η αποδοχή τους θεωρείται λογική και δίκαιη”. Η ΚΔΠ 340/89 εμφανίζεται να εισάγει ρύθμιση άλλη από την προβλεπόμενη στο Νόμο [βλ. την επιφύλαξη στο άρθρο 20(1)], αλλά συμφωνούν οι δυο πλευρές ότι διέπει την περίπτωση η ΚΔΠ 340/89. Το επίδικο ζήτημα προσδιορίζεται από τον ισχυρισμό της αιτήτριας πως φαίνεται καθαρά από την επιστολή της 28 Αυγούστου 1995 ότι οι καθ’ ων η αίτηση δεν εξέτασαν ή και δεν έκαμαν τη δέουσα έρευνα για να αποφασίσουν κατά πόσο η μή αποδοχή της εκπρόθεσμης ένστασης θα προκαλούσε παράλογη και κατάφορη αδικία στο φορολογούμενο και κατά πόσο η αποδοχή της θεωρείται λογική και δίκαιη.

Θα είχε δίκαιο η αιτήτρια αν πράγματι η επιστολή της 28 Αυγούστου 1995 απέδιδε την απόφαση που λήφθηκε. Τυχόν απόρρι-

ψη του αιτήματος που υποβλήθηκε (το οποίο απέβλεπε σε θετική άσκηση της εξουσίας που παρείχε η ΚΔΠ 340/89) με την αιτιολογία ότι οι ενστάσεις δεν υποβλήθηκαν στο χρόνο που καθορίζει ο νόμος, θα παρέβλεπε το γεγονός ότι ακριβώς επειδή ήταν εκπρόθεσμες υποβλήθηκε το αίτημα, με στόχο την παράκαμψη του εμπόδιου, κατά προφανή επίκληση της ΚΔΠ 340/89. Σε τέτοια περίπτωση, το κενό που θα προέκυπτε από την παράλειψη εξέτασης του αιτήματος από την πιο πάνω σκοπιά, δεν θα μπορούσε να πληρωθεί με τον τρόπο που εισηγήθηκαν οι καθ' ων η αίτηση. Με τωρινή αξιολόγηση, δηλαδή, των γεγονότων για να αποφανθεί πρωτογενώς το Δικαστήριο αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις που θέτει η ΚΔΠ 340/89.

Δεν περιέχει όμως η επιστολή της 28 Αυγούστου 1995 την απόφαση που λήφθηκε πάνω στο αίτημα για την εκπρόθεσμη αποδοχή των ενστάσεων που υπέβαλε η αιτήτρια αλλά αναφέρεται στο τελικό αποτέλεσμα της απόρριψής του που ήταν η αδυναμία αναθεώρησης της φορολογίας η οποία, ως προς το 1989, ήταν προσωρινή. Φαίνεται από το φάκελο πως, αντίθετα προς τον ισχυρισμό της αιτήτριας, εξετάστηκε ειδικά η δυνατότητα αποδοχής των ενστάσεων παρά το ότι ήταν εκπρόθεσμες και τα γεγονότα, όπως αυτά καταγράφονται σε χειρόγραφο σημείωμα λειτουργού ημερομηνίας 24 Ιουνίου 1995, αποκαλύπτουν πως το θέμα ερευνήθηκε. Αυτός μάλιστα ο λειτουργός εισηγήθηκε να γίνουν αποδεκτές οι ενστάσεις επειδή ο φορολογούμενος απεβίωσε, οι φορολογίες επιβλήθηκαν κατ' αποκοπή και η σύζυγός του βρίσκεται, όπως δήλωσε η ίδια, σε δύσκολη οικονομική θέση.

Φαίνεται ότι η σημασία αυτού του σημειώματος διέλαθε της προσοχής της αιτήτριας αλλά, πρέπει να σημειώσω, και των καθ' ων η αίτηση. Όπως διέλαθε της προσοχής τους και η σημασία του επόμενου χειρόγραφου σημειώματος, ημερομηνίας 3 Αυγούστου 1995, αφού αυτό είναι που εξ αντικειμένου ενσωματώνει την τελική απόφαση που λήφθηκε. (βλ. και το έντυπο της ένστασης που είχε υποβληθεί). Το παραθέτω:

“Οι φ/γίες που επιβλήθηκαν δεν είναι υπερβολικές και ως εκ τούτου δεν μπορώ να δεκτώ την εισήγησή σας. Ούτε είναι σε θέση σήμερα η διαχειρίστρια να γνωρίζει ποια ήταν τα εισοδήματα του αποβιώσαντα πριν 10 χρόνια ή περισσότερα. Η δήλωση που υπέβαλε το 1989 μπορεί να γίνει δεκτή εφόσον δεν επιβλήθηκε μέχρι σήμερα φ/γία. Σημειώνω ότι ο αποβιώσας άφησε περιουσιακά στοιχεία και μετρητά τα οποία καλύπτουν τη φ/κη του υποχρέωση”.

Η αρμοδιότητα για την κρίση ως προς την συνύπαρξη των προϋποθέσεων που θέτει η ΚΔΠ 340/89 ανήκει στον Έφορο. Το Δικαστήριο, όπως είναι πάγια νομολογημένο, δεν επεμβαίνει προς υποκατάσταση της ουσιαστικής κρίσης της διοίκησης που στηρίζεται στα ορθά γεγονότα. Ούτε προς ανατροπή του τρόπου με τον οποίο ασκείται η διακριτική της εξουσία. Διενεργεί έλεγχο ακραίων ορίων και δεν κηρύσσει άκυρη απόφαση που προβάλλει ως ευλόγως επιτρεπτή.

5

Η αιτήτρια, το 1995, στόχευσε στη δημιουργία των προϋποθέσεων για την αναθεώρηση φορολογίας για φορολογικά έτη το πιο πρόσφατο από τα οποία απείχε ήδη περίπου δέκα χρόνια επικαλούμενη αμέλεια του φορολογουμένου ή λανθασμένη αντίληψη του αναφορικά με τις φορολογικές του υποχρεώσεις. Σ' αυτό το πλαίσιο και έχοντας υπόψη πως δεν υπάρχει ισχυρισμός για τυχόν ανακρίβεια ή έλλειψη σε σχέση με τα γεγονότα όπως αυτά διαπιστώθηκαν, η απόφαση για απόρριψη του αιτήματος για τους λόγους που δόθηκαν, ήταν εύλογα επιτρεπτή. Η προσφυγή ως προς το μέρος της που αφορά στη φορολογία για τα φορολογικά έτη 1981- 1984, πρέπει να απορριφθεί για τον πιο πάνω λόγο.

10

15

20

Δεν αναφέρομαι στο φορολογικό έτος 1989 γιατί είναι ορθή η θέση των καθ' ων η αίτηση πως η ένσταση ως προς αυτή θα έπρεπε να απορριφθεί για άλλο λόγο. Η φορολογία για το 1989 επιβλήθηκε δυνάμει του άρθρου 25 του πιο πάνω νόμου και ήταν προσωρινή. Την επιβολή της ακολουθεί η διαδικασία που προβλέπει ο Νόμος και δεν τίθεται ζήτημα υποβολής ένστασης ως προς αυτή. Είδαμε πως σημειώνεται και στην απόφαση που λήφθηκε πως "η δήλωση που υπέβαλε το 1989 μπορεί να γίνει δεκτή εφόσον δεν επιβλήθηκε μέχρι σήμερα φ/γία" και το γεγονός ότι στην επιστολή της 28 Αυγούστου 1995 ανακριβώς φέρεται και η ένσταση για το 1989 να απορρίπτεται ως μη υποβληθείσα "στον χρόνο που καθορίζει ο Νόμος", δεν μπορεί να διαφοροποιήσει την πραγματικότητα.

25

30

35

Για τους πιο πάνω λόγους η προσφυγή αποτυγχάνει και απορρίπτεται. Η απόφαση του Εφόρου επικυρώνεται. Ενόψει του συνόλου των γεγονότων, ιδιαίτερα της ανακριβούς πληροφόρησης της αιτήτριας ως προς το περιεχόμενο της απόφασης του Εφόρου, είναι δίκαιο να μην επιδικαστούν έξοδα.

40

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.